

SORTYMENTY DRZEWNE I LEŚNE	NORMA BRANŻOWA	BN-75
	Karpina przemysłowa	9224-07
		Zamiast BN-63, 9224-07
		Grupa katalogowa 0916

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest karpina przemysłowa pozyskiwana z karp sosnowych (*Pinus* sp.), które przeszły w ziemi proces dojrzewania.

1.2. Zakres stosowania przedmiotu normy. Karpina przemysłowa używana jest w przemyśle ekstrakcji żywicy do produkcji kalafonii, terpentyny i oleju flotacyjnego.

1.3. Określenia

1.3.1. Proces dojrzewania karpiny - proces polegający głównie na przemianach chemicznych jakości żywicy i wzbogacaniu części twardej karp w substancje żywiczne. Wskaźnikiem dojrzałości karpiny jest ognicie jej części bielastej w takim stopniu, że można je stosunkowo łatwo oddzielić od twardej.

1.3.2. Stosy pojedyncze, stosy ciągłe i bloki - wg BN-75/9220-01.

2. OZNACZENIE

KARPINA PRZEMYSŁOWA BN-75/9224-07

3. WYMAGANIA

3.1. Wymiary

a) obrobione karpiny o średnicy do 35 cm w najgrubszym miejscu - nie łupane,

b) obrobione karpiny o średnicy ponad 35 cm w najgrubszym miejscu - łupane na części, o wymiarze poprzecznym przełupu nie większym niż 35 cm.

Zgłoszona przez Naczelny Zarząd Lasów Państwowych
Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Lasów Państwowych dnia 4 czerwca 1975 r.
jako norme obowiązujące w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 stycznia 1976 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 25/1975 poz. 90)

c) korzenie boczne o średnicy w najgrubszym miejscu do 35 cm - niełupane, ponad 35 cm - łupane.

3.2. Wyrób. Karpy po wydobyciu z ziemi powinny być łupane zgodnie z 3.1 i oczyszczone zgodnie z 3.4.

Dopuszcza się pozostawienie przy obrobionej karpie lub jej części jednego nie odciętego korzenia o długości nie przekraczającej 20 cm.

3.3. Zawartość żywicy w karpinie, w stosunku do absolutnie suchej masy drewna, powinna wynosić wagowo co najmniej 16%.

Karpina przemysłowa w miejscach przełupu powinna mieć kolor od jasnosłomkowego do ciemnobursztynowego oraz tłusty połysk i zapach żywiczny.

3.4. Zanieczyszczenia

a) biel nieogniły ze śladami próchna oraz piasek i glina - wagowo dopuszczalne do 6%,

b) kamienie i widoczne odłamki metalu - niedopuszczalne.

3.5. Układanie, wymiary stosów (bloków), cechowanie, pomiar i obliczanie miąższości - wg BN-75/9220-01.

4. BADANIA

4.1. Rodzaje badań

- sprawdzenie wymiarów i wyrobu drewna karpiny (3.1 i 3.2),
- sprawdzenie zawartości żywicy (3.3),
- sprawdzenie zawartości zanieczyszczeń (3.4),
- sprawdzenie układania, wymiarów stosu (bloku), cechowania, pomiaru i obliczenia miąższości (3.5).

4.2. Pobieranie próbek. Z partii przedstawionej do odbioru, dla sprawdzenia wymiarów i wyrobu oraz zawartości żywicy w drewnie karpiny, należy w obecności przedstawiciela Lasów Państwowych, pobrać z różnych miejsc np. stosów, bloku lub ładunku transportowego, metodą na ślepo, próbkę o liczności według tablicy.

Liczność partii $m^3(p)$	Liczność próbki drewna karpiny sztuk	Największa dopuszczalna liczba sztuk niedobrych drewna karpi- ny w próbce w badaniach wg 4.1 a) i b)
do 35	15	3
36÷55	25	5
ponad 56	35	7

Dla sprawdzenia dopuszczalnego procentu zanieczyszczeń należy z przedstawionej do odbioru partii karpiny pobrać losowo próbkę o wiałości 1 m^3 (p).

4.3. Opis badań

4.3.1. Sprawdzenie wymiarów i wyrobu drewna karpiny należy przeprowadzać na próbce pobranej wg tablicy, za pomocą przymiaru z podziałką centymetrową oraz przez oględziny nieuzbrojonym okiem każdej sztuki drewna.

4.3.2. Sprawdzenie zawartości żywicy należy przeprowadzać na próbce pobranej wg tablicy przez oględziny nieuzbrojonym okiem.

W przypadku sporu, zawartość żywicy należy sprawdzać laboratoryjnie wg BN-66/6079-01.

4.3.3. Sprawdzenie zawartości zanieczyszczeń polega na zważeniu próbki o objętości 1 m^3 (p) karpiny, a następnie oczyszczeniu każdej sztuki drewna z bielu, piasku i gliny. Usunięte zanieczyszczenia należy zważyć i obliczyć procent zanieczyszczenia w stosunku do początkowej masy próbki.

4.3.4. Sprawdzenie układania, wymiarów stosu (bloku), cechowania, pomiaru i obliczenia miąższości. Sprawdzać należy każdy stos (blok) w partii wg BN-75/9220-01.

4.4. Ocena wyników badań. Partię karpiny należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli:

- liczba sztuk niedobrych drewna w próbce nie przekroczy liczby sztuk niedobrych podanej w tablicy,
- zawartość zanieczyszczeń w próbce o objętości $V_p = 1 \text{ m}^3$ jest mniejsza lub równa 6%,
- wszystkie stosy (bloki) w partii są ułożone oraz mają wymiary i cechowanie wg BN-75/9220-01.

5. POSTĘPOWANIE Z PARTIĄ KARPINY NIEZGODNĄ Z WYMAGANIAMI NORMY

Partia karpiny uznana za niezgodną z wymaganiami normy powinna być przez dostawcę przesortowana i przedstawiona do powtórnych badań.

Badania powtórne są ostateczne.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę - Naczelny Zarząd Lasów Państwowych.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-63/9224-07

- a) zwiększono dopuszczalne wymiary średnic obrobionych karp nie wymagające lupania,
- b) wprowadzono nowy zamiennik przeliczeniowy metra przestrzennego na metr sześcienny (na podstawie wyników pracy badawczej Instytutu Badawczego Leśnictwa pt.: *Ustalenie najlepszego sposobu pomiaru i przekazywania karpiny przemysłowej odbiorcom przeprowadzonej w latach 1967 - 1972 r.*).

3. Normy związane

BN-66/6079-01 Oznaczenie zawartości żywicy, kalafonii i terpentyny w strużce z karpiny przemysłowej przeznaczonej do ekstrakcji oraz w strużce poekstrakcyjnej

BN-75/9220-01 Surowiec drzewny. Podział, pomiar, obliczanie miąższości i cechowanie

4. Wydanie 4 - stan aktualny: wrzesień 1988 - bez zmian.